**Algemene beschouwingen Gemeenteraad 7 november ’23 Nederweert Anders**

Dank u wel voorzitter,

Allereerst wil ik het college en de ambtelijke organisatie bedanken voor het opnieuw opleveren van een begroting met een positief resultaat. Dat is een prestatie, maar daar moet zeker een kanttekening bij worden geplaatst. Deze hebben we al vele keren gemaakt zonder dat er iets veranderde!
Het is namelijk nooit de bedoeling geweest, dat de overheid veel geld over zou houden. In dit geval is dat in de meerjarenbegroting een surplus van meer dan 9 miljoen euro!
Dat kun je gedegen en solide begroten en uitgeven van geld noemen. Je kunt natuurlijk blijven oppotten, maar dat lijkt gezien de vele noden in Nederweert ongewenst. De inwoners brengen dat geld op en mogen er op rekenen dat zorgvuldig met dat geld wordt omgegaan. Een te grote reserve is geen doel op zich van de lokale overheid.

Wij zijn wel blij met het voorstel om de lasten voor alle inwoners met € 100 te verlagen door een korting op de afvalstoffenheffing; daar heeft namelijk iedereen wat aan.

Ons gaan met name drie grote onderwerpen aan het hart, te weten:

a. Een betere gezondheid voor al onze inwoners
b. Goed en betaalbaar wonen in Nederweert
c. Armoedebestrijding in onze gemeente

De gezondheid van onze inwoners heeft vele kanten. Het college praat veel over positieve gezondheid, maar gezondheid omvat in de basis naast vele sociale kanten primair een fysiek element en daar kijkt het college naar onze overtuiging echt onvoldoende naar.

Daarbij gaat het over schone lucht, maar ook over natuur, voldoende groen vanwege het klimaat, biodiversiteit en waterkwaliteit. Het beschikken over fatsoenlijk drinkwater is niet langer vanzelfsprekend en heeft  gevolgen voor onze gezondheid. Het gaat dus niet alleen over het sociaal domein, maar er is veel meer dan dat.

Er moet echt meer gebeuren als het gaat over de fysieke gezondheid van onze inwoners. Als het gaat over luchtkwaliteit, zijn wij natuurlijk blij met de eerste aanzet met betrekking tot het intrekken van vergunningen. Echter dat is volstrekt onvoldoende. Er moet veel meer groen komen zowel binnen de kernen als daarbuiten. Ons centrale winkelplein is een voorbeeld van hoe het niet moet! Hoezo verbinding tussen mensen zoeken op dat plein, er zijn alleen maar stenen. Groen zorgt voor rust en kalmte en verbindt mensen met elkaar.

Ons voorstel is om veel meer aandacht te schenken aan het planten van bomen en om weer natuurwallen, die er ooit waren, in het buitengebied aan te leggen.
Ook als het gaat over bescherming van onze natuur is er een directe link met bescherming van de gezondheid van onze inwoners. Wij hoeven u niet te herinneren aan de verandering van ons klimaat en de daarbij behorende gevolgen, zoals hittestress. Elk jaar overlijden er meer ouderen door extreme warmte, ook in Nederweert, waarvan acte! Het is hoog tijd om hier actie op te ondernemen en het geld hiervoor is er! Wij dienen dan ook een amendement in om dat mogelijk te maken.

In het sociaal domein gaat er veel goed in Nederweert. Voor het grootste deel van de bevolking is het goed toeven in Nederweert, maar er zijn ook uitzonderingen.

Wij vragen uw aandacht voor ~~die~~ de volgende groepen: 10% van de jongeren in Nederweert heeft hulp nodig van jeugdzorg. Dat is een op tien en veel te veel! Wij hebben al eerder aandacht hiervoor gevraagd door te kijken of de aanpak, zoals die in de Kempen wordt toegepast, het IJslandse Model, hier ook zou kunnen werken. In Nederweert zou dit prima kunnen door de praktijkondersteuners bij de huisarts extra voorzieningen te verstrekken. Dat is efficiënt preventief werken en daar vragen wij aandacht voor.

Voor mensen van elders, die hier komen werken (arbeidsmigranten maar ook statushouders) vragen wij opnieuw aandacht, omdat wij vinden, dat de gemeente haar verantwoordelijkheid moet nemen. Het opnieuw inzetten op betere hulp aan vluchtelingen cq vreemdelingen is een eerste taak van onze gemeente. Daar wordt nu ook daadwerkelijk aan gewerkt en wij ondersteunen dat van harte.

Gezondheid en goed wonen hebben met elkaar te maken. We constateren echter, dat ondanks het inzetten van een extra team rondom wonen, er gewoon nog veel te weinig wordt gebouwd . Er is de laatste tijd wel veel over gepraat, maar echte actie blijft tot nu toe uit. We roepen het College dan ook op ervoor te waken dat het Projectbureau Woningbouw niet eerst maanden louter theoretische exercities doet, maar vanaf het begin ook aan de slag gaat met het realiseren van concrete woningbouw. We verwijzen hierbij naar een van de technische vragen over 'laaghangend fruit', waar het zeer frustrerende antwoord luidde dat er te weinig capaciteit is. Laten we de 1,2 miljoen die we aan Arcadis spenderen juist ook hiervoor inzetten!

Hoever staat het met de tijdelijke woningen, hoever staat het met andere woonvormen? Hoever staat het met de plannen van de Woningverenigingen (Woonik ~~als~~ en Wonen Limburg) bij de Gutjesweg, het Caris plan en de plannen bij Staat?
Het is bijzonder stil rond deze ontwikkelingen, terwijl onze Raad zich daar wel grote zorgen over maakt. Hoe gaat het met de ontwikkeling van de Openbare ruimte?
Gaan wij ons als gemeente daar nadrukkelijk mee bemoeien, zoals in de kadernota aangegeven door een actief grondbeleid te voeren voor woningbouw en voor de natuur?
We zijn inmiddels een half jaar verder en we horen daar te weinig over. We willen nu in de actiestand komen met behulp van het projectbureau en niet eerst grote zware beleidsplannen zien.

Voor ons is het derde onderwerp dat ons bezig houdt even belangrijk en dat is namelijk de verborgen armoede in Nederweert. De boodschappen worden nog steeds duurder en dat geldt ook onder andere voor kleding. De inflatie is wel afgenomen, maar dar geldt niet voor de alledaagse zaken. Tot onze grote verrassing blijkt het aantal mensen in Nederweert, dat gebruik maakt van de voedselbank afgenomen van ruim 20 naar 10. De tendens dat steeds meer mensen in financiële problemen komen is in Nederweert niet anders dan in de rest van Nederland. Hiervoor hebben wij ook al eerder aandacht gevraagd. Welke actie is ondernomen in het vinden van die verborgen armoede en welke actie denkt u nog te gaan ondernemen?? Zijn er eigenlijk wel acties in voorbereiding? U zou op zijn minst in gesprek met de Voedselbank kunnen gaan om te kijken wat eventuele belemmeringen zijn, waarom

er zo weinig mensen gebruik maken  van de voedselbank. Is er gekeken naar voorbeelden uit de regio zoals de Weerter Minima Groep? Hoe zit het met de Energiearmoede, hoever staat het energiefonds en gaat de gemeente mensen tot 130 % van het minimumloon helpen? Wij vinden dat er veel actiever gezocht zou moeten worden naar mogelijkheden  om deze inwoners te helpen in Nederweert en zeker als het gaat over de energieprijzen en de 130 % van het minimumloon..

Deze drie belangrijke aandachtspunten voor Nederweert willen wij bij deze begroting onder uw aandacht brengen met zorg en aandacht juist voor onze inwoners,

Tot zover,